

Titel: BREV TIL: Jens Holt FRA: Louis Hjelmslev (1942-08-17)

Citation: "BREV TIL: Jens Holt FRA: Louis Hjelmslev (1942-08-17)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_024-shoot-workidacc-1992_0005_024_Holt_1540.pdf (tilgået 05. august 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Jens Holt, 20

17 august 1942

Kære Holt, Det var storartet, at jeg allerede fik dit ind- læg. Jeg finder det ganske vjdmærket, værdigt og ram- rørende. Det gaar med det samme videre til Brøndal. Jeg er glad for den maade, du har formuleret det paa, for det medfører, at der næppe Jean findes grunde til at motivere en afvisning fra Brøndals side: efter den maade, du tager det paa, er det da i højeste grad struk- turel lingvistik (mere end meget andet, vi har haft, inclusive Høegs sidste), og det er meget behersket og upolemisk i sin tone. Jeg synes maaske snarest lige- som Stender, at du har været for venlig. Men du har nok ret i, at det er klogt. Høegs egen "teori" kunde godt fortjene at blive tilbagevist i og for sig. Men som sagt, jeg synes det er udmærket, som det er. Jeg har gennemlæst det omhyggeligt og herunder ogsaa foretaget nogle rent sproglige ændringer nogle steder. Jeg er gaaet ud fra, at du ikke har noget imod det. Jeg betoner med det samme, at du er fuld- stændig frit stillet til at ændre tilbage, hvis d«r er nogen af mine ændringer du ikke synes om. Det er jo fra min side kun ment som en venskabelig hjælp. Forresten var fransken meget bedre end i dit oprinde- lige manuskript til bogen. Men det er mærkeligt, mel- lem os sagt, med din franske medhjælper; rimeligvis forstaar han ikke altid din tanke, og desuden er han jo en rasende forsigtig natur, som vel helleré æn- drer for lidt end for meget. Der er steder, hvor jeg synes det oprindeligt skrevne var adskilligt bedre end den indførte rettelse, og det skyldes sikkert, at jeg bedre forstaar meningen. Det spørgsmaal, du berører i brevet, er ganske rigtig det, som jeg støder an ved. Jeg foreslaar in- gen rettelse i din afhandling, det gør ikke spor dær, men jeg skriver et par ord her til overvejelse og even- tuel benyttelse en anden gang. Hvordan jeg mener sproglige modsætninger skal re- gistreres ser du lettest af Cas I: det er mine noksom bekendte alfa, Alfa, beta, Beta, gamma, Gamma. (Saa- ledes betegnede her til ære for min skrivemaskine, som ikke har græske bogstaver.) Her maa gamma og Gammna ikke forstaas som en synkretisme af beta og Beta, men som selvstændige former ved siden af beta og Beta, men forholdende sig participativt til disse. Kt klart exem- pel er formentlig det latinske genussystem; øøat/fMfd/ 3f øftf £ ø/f /Ém/uméi./ (ØØHI/ØØ t /« øf /øf/rtøøv øø<Z£/t /øf /HI é* her er femininum og maskulinum de to modsætninger, alt-

2

saa beta og Beta; neutrum er gamma, dvs defineret som »baads - og»; grauis dærimod er en synkretisme af beta og Beta (og videre er f. ex. bonorum en synkretisme af mask. og neutrum). Bu ser, at det saakaldte "nul" er noget andet end en synkretisme, saa sandt som mask. -fem* granis er noget andet end neutr. graue. (Bet latinske genussystem er i virkeligheden mere indviklet, men du vil tilgive simplifikationen, som er tilstræk- kelig til dette formaal.) Be saakaldte synkretismer er altid syntagmatisk betingede, dvs indtræder kun un- der givne betingelser (saaledes indtræder de latinske genussynkretismer i bestemte deklinationer oi modsæt- ning til andre, og genus er paa nogle punkter helt ad- skilt, som bonus bona bonum): wiiuln eller gamma eller Gamma er dærimod kun en paradigmatiske foreteelse. Bu har ret i, at indholdsfaenomenerne er parallelle med udtryksfaenomenerne; en synkretisme som den af dig i brevet omtalte g/k bliver da heller ikke at registrere som nul (eller med min terminologi som gamma). Forresten er Jakobsons system kludder, dæri er jeg ganske enig. Bu har rimeligvis ikke høft, eller ogsaa forlængst glemt, en meddelelse jeg gav i Lin- gvistkredsen i 1922 om grammatiske systemers almin- delige bygning, hvor jeg kritiserede Jak©bsons afhand- ling i Charisteria Mathesio og opstillede mit system, hvoraf enkelte brudstykker findes trykt i Cas I; med- delelsen skulde have været trykt i Lingvistkredsens Bulletin, men W£4? det blev forhindret af Brtfdal i komitéen ved en af de episoder, som har bidraget til at forhindre synkretismen mellem ham og mig. Jeg ærg- rer mig den dag idag over, at det lykkedes ham at gen- nemftre de intriger, som ikke havde noget som helst an- det formaal end at hindre andre i at komme frem ved siden af ham. Hu lean mit samlede system ikke komme frem ftfrend i min evindeligt ventende sprogteori, og den har stadig lange udsigter. Her i ferien faar jeg næppe andet bestilt end at brush up ray Hungarian og my Oscan-Umbrian til røre for det tilstundende semester. Al hofrer naturligvis fra os, saa snart din afhand- lings skæbne er beseglet. Mange hilsener fra os begge din hengivne

Maaske trods alt et enkelt ændringsforslag: i ma- nuskriptets side 12, fodnoten, staar: Bous employons ici le mot 'syncretisms* dans son sens ordinaire. Denne note foreslaas udeladt. Hu kan du jo se paa dot, naar du faar korrekturen.